

TÖRTÉNETEK.

Költ Bétsben, Októbernek 16-dik
Napján. 1789

4.

NANDORFEJÉRVÁRA (Belgrád) mellynek első fundamentomát, 1343-dik esztendőben, ISTVÁN *Serviai* Király vetette; darab ideig tsak Kastély vólt: hanem már régtől fogva, ama termékeny *Servia*-nak népes, és a' kereskedésre igen alkalmas fő Városa, és egy az *Európai* nevezetes Vá-
rak közzül. — Fekvése vagyon a' *Duna* és *Száva* öszve folyásánál, egy meredek kö-
fzıklás hegyen, mellynek külső Városai-is fántzokkal, és palánkokkal környül vagynak véve. — SIGMOND Tsászár Magyar Or-
szághoz kaptsolta. — Azután *II. Amurátes* Török Tsászár, 40,000; *II. Mohamed* pe-
dig 400,000 emberrel próbálták ezen erősfé-
get, 1437, és 1455-dik esztendőekben meg-
venni, 's kívánták annál fogva az egész *Ke-*
*resztény*séget meg-hódítani; de szándékjokban

D d

nem

nem boldogúlhattak. Szintén olly szeren-
 tsétlen volt *II. Bajazet* 1494-dikben. — *II.*
Soliman által jutott híres *Nandorfejevára*
 először Török kézre, 1521-dik, vagy mások
 szerént — 22-dik esztendőben. — 1688-dik-
 ban, MAXIMILIÁN EMMÁNUEL Bavariai
 választó Hertzeg, fő Vezér vissza keritette
 az *Austriai* Házhoz. De két esztendők múl-
 va, úgymint 1690-dikben, ismét meg-kellett
 tőle válni: míg nem 1717-dikben, EUGÉ-
 NIUS fő Vezér, újjolag vissza szerzette. —
 Ekkor sem soká lehetne öröme *Nandorfeje-*
várában az *Austriai* Háznak: mert a' millyen
 ditsőffégeffen el-nyerte vala azt a' nagy EU-
 GÉNIUS, éppen olly gyalázatosán vissza
 engedték *Vallis* és *Neuperg* a' Törököknek
 a' *Krotzkai* szerentsétlen verekedés után,
 olly időben, a' midőn még, tsak nem-is ál-
 modoztak volna magok-is a' Törökök a' Vár
 meg-vételéről. — Örven esztendők el-folytá-
 val támasztott az Isteni gondviselés, e' mi
 időnkben *II. JOSEF*-nek egy győzedelmes
LAUDON-t, a' ki *Nandorfejevárat* az *Au-*
*stria*i Birodalommal kevés idő alatt, 's vesze-
 reséggel újjra egyesítette. — Miker követett
 el ez a' bölts, és hanyatlott idejét haladó
 fáradhatatlanságú fő Vezér *LAUDON* *Nan-*
dorfejevára körül, Sept. 12-étől fogva, azon
 hónapnak 25-dikéig; már arról szóllottunk.

Meg-

Meg-mondottuk azt-is, egy két szóval, hogy a' külső Városoknak erő hatalommal való meg-vétele Sept. 30-dikán esett meg. Az azóta érkezett bővebb Tudósításból csak a' következő jegyzéseket iktarhatjuk ide, úgymint: Sept. 26, 27 és 28-dik napjain-is lövöldözttette a' fő Vezér *Belgrádot*, 's tette annak meg-vehetésére közelebbről szükséges készüléteket, éjjel és nappal, a' mennyiben az első idő engedte. — 29-diken dél után, a' külső városok körül lévő sánczoknak és palánkoknak azon részeiket ágyúztatta keménnyen, a' mellyeknek leg-elsőben lejendő meg-hágások eránt ki adta a' parantsolatokat. — Az ágyúzás 30-dikon reggel-is 7 órától fogva olly móddal folyt, mint az előtt való nap, mind addig, míg egynéhány nyílások nem láttzottak, a' mellyeken a' bérontásra ki-rendeltetett 4 tsapatokból önként ki-vállalkozttak (*Freywillige*) könnyebben bényomúlhatnának. — Az említett 4 tsapatok közül az első kormányozása *Klebek*; a' 3-diké *D'Alton*; a' 4-diké *Sztáray* Gen. Uraknak; a' 2-diké pedig *F. M. L. Browne* Úrnak volt által adva, a' kire bizta, a' maga képében való vigyázást, 's a' rendelések szerént jó móddal való el-intézését-is az egész dolognak, a' fő Vezér. A' meg-nevezett *F. M. L. Úr*, nem csak a' parantsolatokat tellyesítette nagy

okossággal, és serényléggel; hanem midőn vissza menni kénytelenítetett-is a' fő Vezér, a' miá, hogy egy ló a' lábát nagyon meg-rugta, olly jól igazított mindent, hogy az a' fő Vezérnek éppen kívánsága, 's tettzése szerént esett. — Az el-foglalándó helyek meg-őrizése bízott Gen. *Brentano* Úrra; hadi Tármaster Gr. *Clerfé* Úr pedig azt a' parantsolatot vette, hogy egynéhány tartalék Batalionokkal készen legyen, a' bajvivő seregeknek meg-kivántatható segítségére; a' ki maga személyében ugyan csak jelen volt még-is mind úntalan az említett seregekkel, nem külömben *Pellegrini* Feldmarsal, és *Collorédo* József hadi Tármaster Urak-is. — A' bajvivást meg-előzött nap, meg-járta F. M. L. *Browne* Úr, több kormányozó Társaival, 's az alattok lévő Obersterekkel, nem külömben, a' négy tsapatokból magokat az elől való menetelre ajánlott Kapitányokkal, és meg-visgálta a' helyeket, mellyeken vijendők valának más nap a' népet; közlöttelek a' fő Vezér akaraját; a' főbb vezető Tiszti Urak-is, az alattok lévő Tiszti kart magokhoz hívták, meg-hagyván, kötelességére való nyomos emlékeztetés mellett kinek kinek közzüle, hogy a' Legényiséget biztatnák, 's adnák elejébe, hogy a' ki seb nélkül vissza szaladna, az leg-ottan, a' bátrább állóktól

agyon lövettetnék. Az igen tüzeffen lett bérontásnak, 's a' mindenképpen ellent állani kívánó Törökséggel való vitézi szembe szálásnak a' lett a' foganatja, hogy népünk magát kevés idő alatt, a' külső városokban megfészkelhette, árkolások hányásához, és Battriák készítéséhez foghatott. Mert az ellenség, ámbár majd fele kinn volt a' vár őrzőinek, szaladásra vette a' dolgot, 's a' Vár árkaiba rejtezett, a' honnan ugyan ki ki-sapott, de mind annyiszor veszteséggel vissza verettetett. — Az ellenség veszteségét nem lehetett meg-határozni: mert nagy részét holtjainak a' Várba bé-takarította, 's azonban naponként találtak az el-hagyatott házakban is a' holttesteket. — Az el-fogottaknak száma szinte ki-téve. — Egy el-fogott Pattantyúsunkat vissza nyertük, a' ki az el-nyert ágyúk között egyhez volt lántzolva. — A' juhokból, 's marhákból álló prédát által engedte a' fő Vezér a' diadalmas feregnek. — Volt majd 9000 juh, 's egynéhány száz darab marha, a' mellyből vendégeskedtek; de azonban vásárt-is ütöttek vitézeink. Jól jártak a' *Péterváradiak*, *Zimoniak*, 's több környékbéliek, mert tsekély árron megvehették a' leg-fzebb marhát. Ezeket tudjuk Hirmondóúl küldetett F. M. L. *Klebek* Úrtól.

A' fő Vezér azzal a' ki-fejezés-fel él, az egész bajvivó feregnek főbb 's alsóbb Kormányozóival együtt átallyában való meg-dírsérésére, hogy nem magasztalhatja eléggé annak rendkívül való bátorlágát, 's maga elfzánását, a' mellyel omlott bé, a' már készen lévő, 's azután a' palánkok ki puszritása által még nagyobbra tsináltt nyilásfokon, az ellenféggel közelebbről kezdendő viadalra. — A' fő Vezér által, hív vitézfégekre nézve, Ő Felsőge kü önös kegyelmébe ajánlott érdemes Urak közzül, haladék nélkül kívánta a' következőket meg-jutalmaztatni a' Fejedelem, úgymin: Feldmars. *Pellegrini* Urat, a' *Therésia* nagyobb Keresztyével; *Gr. Colloredo* József Urat Feldmarsallsággal; *Gen. Májor Klebek*, és *D'Alton* Urakat F. M. Lieuten-fággal; a' *Stein*, *Preis*, *Alvintzi*, 's *Laudon* Regimentjeikbéli Oberstereket, név szerént *Vernek*, *Liechtenberg*, *Kollovráth*, 's *Argenteau* Urakat Generálsággal, valamint *Ingenieur Oberster Lauer* Urat is; *Oberstlieut. Souel* Urat a' Tsászár Reg ből *Obersterféggel*; *Májor Barthodeiszky* Urat a' fő H. *Ferdinánd* éből *Oberstlieutenántsággal*; *Kapitány Her. Eszterházy* Urat a' H. *Eszterházy* Antáléből *Májorsággal*. — Kedves Hazánkiai közzül különös dírsérettel meg-nevezi a' fő Vezér nagy érdemü *Generál Sztáray* Urat, *Oberster*

ter G. *Hadik* Úrral együtt. Továbbá *Hadik* Huszár Reg. béli Kapitány G. *Hadik*; *Devins* ébéli Kapitány *Büdösküti*; *Gyulay* Sámuelébéli Kapitány Gróf *Gyulay*, 's ugyan azon Reg. béli Kapitány *Simony* Urakat, a' már említett, és golyóbis által veszedelmesen meg-sebesített Májor H. *Eszterházy* Úrral egyetemben. — Ezen Magyar Vitéz Urak' érdemeiket leszen még minékünk szerentsénk, más alkalmatossággal bővebben meg-esmértetni a' Hazával.

Más nap, a' diadalmas bajvívás után, értésére adatta a' *Belgrádi* Basának LAUDON, *Kutsuk* fő Vezérjeknek H. COBURG által lett meg-verettetését, 's egyszersmind jelentette, hogy ha önként fel-adnák a' Várat, tehát a' benn valókat minden vagyonokkal együtt maga el fogná tisztellegessen költöztetni: ha nem; mind egy szálíg kardra hányatja őket. De a' Basa, az ajánlást, mint tudjuk, el nem fogadta: minekokáért a' fő Vezér meg-kettőztetett szorgalmatossággal rajta vólt mind azoknak serény el-követésén, a' mellyeket széleffen ki-terjedett hadi tudománnya, 's nagy okosága szerént szükfégeknek ítelt, a' Vár fel-adása siettetésére, 's a' fényen látó Basa meg-szégyenítésére. E' végre, a' külső városokban a' fa házakat le rontatta, 's el-hordatta. — A' *Rátzváros*

és a' Vár árka között való köz földön (glacis) árkolásokat tetetett, a' Vár körül, a' Duna partján a' Vizi városnál, nem különben a' *Hadszigetben*, és különösen a' *Rátzvárosban* igen sűrűen új Battériákat készítettett és mind ezekről, mind pedig a' Száva tsútsán lévőkről még elébb, olly keménnyen ágyúztatott mindenféle nemű ágyúkkal a' Várba, éjjel és nappal, hogy a' *Zimoniak* nem igen alúdtak édes álmod, a' rettentő dörgés miatt. — Ámbár tserepesek voltak a' házak: mégis okoztak gyuladásokat a' Bombák. Eggy 100. fontos Bomba nevezetessen, a' nagy Magazint-is fel-gyújtotta. — Az illyen nem várt szomorú tapasztalások tselekedték, hogy *Osman Basa*, a' ki 5 nappal az előtt még tsak nem-is akart hallani a' Vár fel-adása felől, Okt. 6-dik napján már némiánémüképpen kijelenti, hogy örömet alkúdni akarna, 7-diken pedig már reménykedik, a' következő fel-tételek alatt lejendő el-botsáttatásért. — 1-ső Tzikkely: Mivel *Belgrád Várának* által adása öröktől fogva meg volt egyszer az Isteni végezés által határozva: tehát midőn azon elefég, 's a' had folytatáshoz meg-kivántató készületek által fognak adódni, mellyek a' nagy Úr (Török Tsászár) részéről a' Listának ereje szerént találtatnak a' Várban, a' Ts. és Kir. seregek között fenki se elegyítse
ma-

magát a' miéink közibe, 's azoknak fegyvereiket ne kívánnya, 's valakit, nagyot vagy kitsint azzal a' kívánfágával, hogy az maga fegyverét adja oda, ne terheljen. — 2-dik: A' selyem portékák, szőnyegek, vagy más holmik, és vagyonok szabadon engedtesse nek, 's nem kell el venni senkitől tsak legkisebbet-is erőszakoffan. — 3-dik: Hogy egész 's tökéletes bátorságban leheffünk betsületerünkre, életerünkre, feleségeinkre 's gyermekeinkre nézve: elegendő számú őrizetet kell rendelni *Niffáig*, a' melly meg ne engedje, hogy az úton bennünket valaki megbántson, 's hogy magunk, marháinkkal együtt, víz, fa, riskása, vagy széna dolgából, 's más meg-kivántató dolgokra nézve meg szüküljünk, és a' melly azt, a' mit mondtunk, hiba nélkül bé-telleyesitvén, minket bátorságban, és sérelem nélkül, a' rendeltt menedék helyre el-vigyen. — 4-dik: a' portékák, 's ingó bingó jószágok alá, nem külömben az ollyan familiák, gyermekek, árvák, affzonyok, sebessék 's a' t. számára, a' kiknek semmi marhájok nints, elegendő szekereket 's lovakat kell elő állítani. — 5-dik: Az enni és inni valót, a' mi magános kalmároknak, vagy polgároknak fájátja vólt, 's el nem lehet vinni, és más afféleket szabad legyen illendő áron el-adni. — 6-dik: A' Zsidó

és Serviai keresztény jobbágyokat nem kell leg-kiffebbnyire-is alattomban, vagy nyilván, árallyában, vagy különösen valamelyiket közzülök, az úton, vagy el-indulásunk idején meg-bántani. — 7-dik: Ha valaki holmi törvényes kívánágait, 's ügyes bajos dolgait akarná fel-fedezni: nem kell meg-halgatni. — 8-dik: Az olyan Serviai keresztény jobbágyokat, a' kik már a' *Mohamed* hitire állottak, nem kell vissza kívánni. — 9-dik: A' mind két részről el-fogattakat tserébe vissza kell adni. — 10-dik: Ha Isten segedelmével az indulás meg-esik, nem kell egy nap többet menni 4, 5 óránál, és olly helyeken kell ki-fogni, a' hol viz, és széna vagyon. — 11-dik: Ha az említett Tzikkelyek meg fognak állittatni, a' meg-kivántató szekereket 's lovakat által kell adni, és hány nap eshetne a' meg, és ez alatt az idő alatt mitsoda helylyen fognának tartózkodni a' Ts.'s Kir. seregek, mind pedig a' miéink, meg kell mondani. — 12-dik: A' mi velünk lévő, és velünk el-menni kívánó keresztény jobbágyokat nem kell tellyefféggel meg-akadályoztatni. — 13-dik: Nagy méltóságú Excellentiád részéről egy kemény, és világos parantsolatnak kell ki-adódnai, melly által az eránt bátorfágban leheffünk, hogy sem a' Ts. és Kir. seregek, sem más félek oda nem fognak menni, a' hol a' Török Affzonyok fognak lenni. —

Ezen fel-tételeire a' Basának így felelt
 zikkelyenként LAUDON fő Vezér, Oktob.
 8-dik napján, Az elsőre: Jóllehet a' várbéli
 nép, mivel a' város meg-vétele után az én
 első ajánlásomra magát meg-keményítette,
 nem érdemlette volna meg, a' tisztességes,
 és szabad el-menetel meg-engedését, mind-
 azáltal tsupán az indit engemet erre, mivel
 esméretes előttem Ő Fellégének, a' Tsászárnak,
 az én nagy kegyelmességű Úramnak,
 azon kegyelemre hajlandó volna, 's emberi-
 sége, mellyet ellenfégei ellen-is kíván meg-
 mutatni. A' várbéli nép azért, familiástúl,
 és vagyonostúl együtt el-mehet; de valami
 csak a' nagy Úr részéről találhatik: legyen az
 ágyú, vagy töltés, akár más hadi készület,
 Tsajkák, 's másféle hadi hajók, vagy elefég,
 széna, abrak, azt által kell igazán szolgál-
 tatni, nem különben mind azt, valami a'
 Várhoz tartozik, 's a' föld szinén, vagy a'
 föld alatt vagyon, azt-is rend szerént által
 kell adni. — Mihellyt az egyesség meg-
 készül: a' Vár felső része felől a' Konstantzi-
 nápolyi kaput; az alsó felől pedig a' két
 vizi kapukat fel kell nyitni, a' mellyeken
 a' fegyvert fogható nép ki-takarodik, és a'
 városnak Duna felől lévő részire fog költöz-
 ni. Az affzonyok, és gyermekek vagyon-
 jaikkal együtt, benn maradhatnak az el-
 köl-

költözés idejeig a' Várban; és meg-engedődik, hogy a' reájok való vigyázásra, 's őltalmokra meg-kivántató férjfiak-is benn maradhassanak. — A' 2-dikra: Meg-lesz a' kívánság. — A' 3-dikra: a' várbéli nép hozzá tartozóival, 's vagyonjával együtt vizen küldődik *Orsováig*, e' végre elegendő hajók fognak rendelteni, és a' helyek-is ki lesznek tsinálva, a' hol naponként ki lehet szállani. Ezen helyekig, a' mellyek közel a' Dunához fognak ki-választódni, gyalog, vagy ló hátton mennek azok, a' kik egészségesek, a' szárazon, és így minden nap öszve fognak a' hajókkal érkezni. Elegendő katonaság-is fog mindenkor a' szárazon lenni őltalmokra. Kenyerek, 's fájok lesz; ellenben, a' mi késérőbe menendő katonáinkért, azoknak bátorfágos vissza jöveletekig, itt kell hagyni 4 fő Török Tiszteket, kezeffében. — A' 4-dikre már meg van a' felelet az előbbeni által, és tsak kéfedelem nélkül, a' Lelkek számát kell meg-mondani, hogy ki lehessen tsinálni, mennyi hajó kivántatik. — Az 5-dikre: Meg-lesz a' kívánság, és ha akarják, Török Commissáriusokat hagyhatnak, azoknak el-adása végett. — A' 6-dikra: a' kísérő nép, minden tekintetben bátorfágot fog szerezni, 's rendet tartani. — A' 7-dikre: Meg lesz a' kívánság. — A' 8-dikra:

A'

A' keresztyény jobbágyok, a' kik önként el akarnak velek menni, nem fognak megakadályoztatni, az olyan keresztyények-is, a' kik mohamedána vallásra állottak, elmaradhatnak; minthogy az olyan rossz portékában semmi haszon. — A' 9-dikre: Minden által szököttetek, és el-fogottakat vissza kell jó Lélekkel adni; és tserének helye nem lehet. — A' 10-dikre: a' helyek, mellyeknél kelleffék meg-állapodni, úgy lesznek kintsínálva, hogy a' seregeknek nagy meg-fárasztása nélkül el lehesse oda jutni. — A' 11-dikre: Mihellyt tudva lesz, mennyi hájók kivántatnak, meg fog az idő határozódni, mikorra állanak azok elöl, és ugyan akkor az el-költözésnek napja-is. — A' 12-dikre: Meg-van a' felelet, a' 8-dik által. — A' 13-dikra: Igen-is, és semmi erősebb parantsolat, 's ajánlás részemről nem lehet, mint nevemnek az eggyesség Tzikkelyei alá való írása. — Egyébaránt azt nyilván megkivánom, hogy a' *Belgrádi* nép tartozik az *Orsovai* Basánál azt ki-dolgozni, hogy minekutánna *Orsova* körül hajóink ki-ürülnek, azokat *Ó Orsovánál*, vagy fellyül rajta kiköthessük, ott tarthassuk, és mi azoknak most, vagy ennekutánna lejendő vissza vontatásában, tsak leg-kisebb részben-is a' Török Tsajkák által, vagy más médon, meg ne
aka-

akadályoztassunk. — Ezen feleletei a' fő Vezérnek le-íródtak, az egyeffég meg erősítése végett, az *Osman* Basa kívánfága Tzikelyeivel, ugyan azon papirosra; ezek a' bal, amazok pedig a' jobb oldalára a' papirosnak, úgy hogy a' fel-tételekkel éppen által ellenbe estek az azokra adott feleletek. Ezek alá írta LAUDON fő Vezér a' maga nevét; amazok alá pedig *Osman* Basa, a' katonai 's polgári renden lévő főbb Török Elöljárókkal együtt.

Októb. 14-dikén tartott *Belgrad* visszavételeért *Te Deum* a' Szent István Templomában, holott Ö. Felége-is egész pompával megjelent. Nagy volt az öröm, ezen fokképpen megvigasztaltott Fejedelemnek, midőn akármelly felé tekintett drága készületű szekeréből, szemlélte az örvendő sokaságot, 's nem hallott egyebet a' *Vivat* kiáltásoknál: *Vivat* JOSEPHUS II. — *Vivat* LAUDON. — Ez így volt az Udvarba lett visszamenetele alkalmaságával-is. — Nevelte valóba ezen pompát a' Nemes Magyar Testőrző Uraknak, Kapitányokkal nagy méltóságú Gróf KÁROLYI Antal Úr ö. Excellenziajával együtt, a' Tsászári Szeker után való lovaglása. — Hazája díszé, 's Nemzete betsülete neveléséért, olly gazdag Magyar Köntösbe volt felöltözve az említett díszes Magyar Gróf Úr, hogy mindeneknek szemeiket maga után vonta. Midőn le szállván lováról bément a' Templomba, nem voltak kevesebb nézői fényes készületű Lovának, mint a' Tsászár Szekerének. — Rengett a' Város bele, midőn a' Templom előtt rend.

rendben álló Granatéros Batalionnak az Isteni szolgálat alatt három ízben tett lövésére, ugyan annyiszor a Bástyákról is 36, 12 fontos ágyúk sütögettek el egymás után. — A' közönséges vigasság öregbitésére, mind az állatok viaskodása helyére, mind pedig a' Comédia Házakba fizetés nélkül való szabad bemenetetelt engedtetett Ő Felleége. — El lehet gondolni, minémű tolongásnak kellett lenni a' meg-nevezett helyeknél. De a' volt mindenütt, kiváltképpen pedig a' fő úttzákön, egész éjfélt után 2, 3 óráig; nem csak ez nap, hanem az ezt megelőzőt 2 napokon is. — Nem lehet azt vóltaképpen le-irni, miket követett el, a' győzedelmek értéséből, 's a' meg-egészfégesedett Fejedelem láthatásából izármazott örömének ki-nyilatkoztatására, a' külső Városokból is mindenünnen bé-gyülekezett, és az ide be valóval egybe fereglert fokafág. — Bizonyos tsapatok jártak fel 's alá az úttzákön, musika szóval, rettentő kurjongatások, *Vivat* kiáltozások, és durrogatások között, mellyek a' Korsikat is megállították, és addig el nem borsátották, míg a' benn ülő Urafágok is nem kiáltották: *Vivat LAUDON!* — De estek' helyyel helyyel ha szinte nem éppen veszedelmes: ugyan csak illetlen rendeletlenségek is, a' meg-ittasodott köz nép között; ámbár olly világos vólt mindenfelé, mint nappal, mivel minden házak ablakai ki vóltak gyerryákkal, vagy külömbkülömbféle színű égő métsékkal rakva. A' TSÁSZÁR, LAUDON, COBURG, HOHENLOE neveiket, vagy mind öszveféggel, vagy külön külön ábrázoló betük min-

mindenfelé láttizottak a' gyertyák, 's métsék között. — Minden ablakok, 's folyosók tele voltak nézőkkel. — A' fő úttizán Rakétákat is hánytak az ablakokból. —

Ejféel előtt meg-indult a' tanuló Ifjúfág, fegyveres Lovas Katonáktól kéfértelve, fáklyákkal gyönyörű musika szó közt az Udvar felé, és kalapjokra kötött fehér pántlika bokrétákkal ékeskedve, vitt egy nagy *Obeliskust*, melly vázfonból készült, 's belőlről égő gyertyákkal meg volt világosítva. Egyik oldalán láttizottak zöld szinnel az ő Felsége Nevét ábrázoló betűk J. II. és a' Trombitáját fúvó hír illy alól írással: *Fama canit lauros, victorem secula dicent*; a' másikon, fellyül egy Sas, melly lábaiból menykövet lök a' fél Hóld felé, illy alól írással: *Vergit ad vocasunt per Caesaris Arma Ducemque*; a' harmadikon, fellyül L. C. a' betűk alatt LAUDON és COBURG Tzimere; a' Tzimerek alatt két egymásba kaptolt kéz, azok alatt egy Oszlop illy alól írással: *Hos junxit Fortuna Viro, facietque perennes*; a' 4-diken *Minerva*, illy alól írással: *Felix Barbariem Caesar devicit utramque. Una Jocum dederat Musis: dedit altera Ferro*. Leg-fellyül láttizottak a' győzedelemnek jelei. — Az Udvarba érven, meg-állott az Ifjúfág ő Felsége ablakai alatt, 's a' földre helyherett *Obeliskus* körül jó ideig szép lassú musikát tartott, 's az ablakon ki néző Fejedelemnek egynéhány ízben *Vivátokat* kiáltott. Az Udvarból villza tért az *Universitás* Palotájához, melly fáklyákkal igen pompáftan meg volt világosítva.

Ujj Győzedelem. — Okt. 14-dikén alig szállott ki ő Felsége pompás szekeréből, hogy jön a' Kurir azzal a' hírrel: H. *Hohenlöe*-is meg-verte hatalmasan Oláh Országban, Kara *Mustafa* 10,000 népét. — Ugyan az nap izente az Orosz Követhoz *Potemkin* Orosz fő Vezér, hogy *Nyesterfejérvárát* (*Akiermánt*) meg-vette. — Az előtt nem fokkal verte meg H. *Anhalt-Bernburg* a' *Potemkin*z elől menő feregeivel *Benderhez* közel a' *Törököket*.

*A Martinesti, vagy Martinestje *) táján
esett nagy verekedés Historiájának*

TÓLDALÉKJA.

5.

Ezen nevezetes Ürközetnek kezdetéről, folyamatarjáról, 's reánk nézve igen szerencsésen lett végződéséről közlöttük már kevés napokkal ez előtt, az arról ki-adott bőv Tudositását a' fő hadi Tanátsnak az érdemes Közönséggel: körelességünket tselekeesszük mindazáltal úgy ítéljük, ha az említett Tudositáshoz némelly abban elől nem fordult dolgokat Tóldalékul hozzája ragasztunk, mellyeket olly nagy érdemű Vitéz Uraknak örömmel vett Leveleikből szedünk ki, a' kikkel maga a' diadalmas fő Vezér önként osztja a' győzelem ditsőségét — Azon Szeretsenekkel egyvelges 4000 Törökök, a' kik Sept. 19-dikén *Barkó* Reg. béli Kapitány Ötvös Urat üzőbe vették, 's annakutánna a' segítségül ment Tsászar Magyar Lovas Vitézeit-is szorongatni kezdték: el-vettek

vólt

*) *Martinest*-nek és *Martinyesi*-nek-is nevezik.

vólt Lovasfainktól 1. Haubitzát-is; de Székely Reg. béli Oberstl. *Lajos* Úr érkezésével valamint hatalmasan vissza verődtek: úgy a' nyereség-is töllök vissza vevődött; hanem a' Haubitz mellett forgolódott 6 Pattantjűfainknak mind el vólt szedve már a' fejek. — A' Tsásfár Hufzárjai közzül vitézül végezték ezen tsata alkalmatosságával életeket *Szetsey* Strázsamester, és Káplár *Gödör* Jósef. Néhai nagy Vitéz *Tegethof* Kapitány Úr-is egy Lándsa szurásfal halálos sebet kapott, mellyben már meg-is hólt. — Ezen maga után szép emlékezeter hagyott Úr született vólt *Pétsett*. Igaz Magyar vólt mind nyelvire, mind szivire nézve, ha úgy láttzik nevire nézve nem is. — De jobb ha a' két első meg van az utolsó nélkül: mint az utolsó a' két első nélkül. — Mi áldjuk *Tegethof* Úr hamvait, a' kiben, mig élt, Hazánk díszére 's javára erányzott igyekezetünknek egy szives elől mozdítóját tisztelhetjük. — Az Orosz Sereg állott 6 Bat. Gyalogságból, 12 Svadr. Karabinirekből, ezer Kozákokból, és 500 Arnautákból. — A' Török Sereg 4 nagy Táborokra vólt fel-osztva, fél-hóld formára, mellynek jobb szárnya a' *Cuculy* szőlő hegynek tövéig; a' bal pedig egy motsárig terjedt ki. Az ellenségnek első Tábora vólt a' *Tirgul - Cuculy*-nál lévő, a' másik a'
Mey.

Meylos nevezetű erdőnél *), harmadik a' *Rimnik* vizinél, negyedik túl rajta, a' hol volt a' fő Quártély-is, a' fő Vezér sátorával együtt. — A' *Cuculy*-nál lévő Táborban, mellyet leg-elsőben-is el-foglalt az Orosz sereg, mintegy 20,000. ember volt, azon *Basának* kormányozása alatt, a' ki az előtt a' *Buseonál* állott. — A' viadalt meg-előzött éjtszaka egy Orosz Tiszt olly szerentsétlen volt, hogy a' midőn jött volna Postán *Fok-sánból*, a' Törökök tüzöket az eggyesült Sereg tüzinek gondolván, egyenesen a' Török Tábornak hajtattott, a' ki-is éjfélt után 3 órakor a' fő Vezérhez vitetett. Ezen szerentsétlen történetnek lehet tulajdonítani, hogy a' több remérdek prédával eggyütt a' *Kassa* győzedelmes népünk kezére nem birhatott. Mert kérttség kívül a' törbe esett Orosz Tiszt Úrtól meg-értvén a' fő Vezér népünk szándékát, ámbár bizott magához, 's emberei számához; még-is tsak tanátsoffabbnak vélte minden meg-történhető szerentsétlenségnek el-távoztatása végett, a' *Kassát* szem elől el-iktatni. — Ugyan tsak találattott még-is valamelly el-hagyatott summa kész pénz. —

E e z 30 W O S Z A Z A' A'

*) Az előbbeni Tudositásokban *Mejlor*-nak nevezetett.

A' *Rimnik*-en túl lévő Táborban maradt holmit 3 millióra bertsülik. — A' nyert puska-
 kaporos hordók száma rá megy 3000-re. —
 Az el-vett ágyúk között 16 Tsászáriak szem-
 léltetnek, mellyek kétség kívül tavaly ve-
 vődtek el a' Bánátban. — A' fő Vezér sze-
 rentsétlenségéhez, újj szerentsétlenség járult
 a' szaladás közben: t. i. a' mint a' *Buseo*
 hidján takarodtak volna által seregei, hirte-
 len nagy lárma támadt közöttök, melly olly
 zürzavart okozott, hogy egymást lötték,
 vágták; azonban a' szertelen tolongás mია
 a' hid-is le-szakadt alattok, és közzülök igen
 fokban a' vízbe fúltak; úgy hogy csak az ek-
 kori vesztességit az ellenségnek ismét 5000-re
 mondják. — Részünkről, a' Sept. 22-dikén
 reggeli 5 órától fogva, estvéli 5 óráig tar-
 tott véres ütközetben, 48-an estenek el, és
 108-an febesedtek meg. — Illy kevés veszt-
 tegünkkel készült meg a' *Martinesie*i győ-
 zedelem, mellyet méltó jussal hasonlít egy-
 be az egyesült fereg, a' *Zentanál*, és *Ka-
 hulnál* hasonlóképpen a' Törökökön vett
 dicsőséges győzelmekkel, mellyeknek
 emlékezere, valamint EUGÉNIUS-t, és
 ROMANZOW-ot, ezt a' még életben lévő
 Orosz nagy Hérost az Osmanokkal sem fe-
 lejteti el soha: úgy valóban a' *Martinesie*i
 sem COBURG-ot, és SUVAROW-ot. —

Am.

Ámbár kevés vesztefégbé került népünkre nézve eggy ilyen ditső győzedelem: fanyarúsággal mindazáltal nem kevésfel vala egybe körtetve, annak meg-készülhetése. Hét egész napokat töltöttek el Vitézeink az ég alatt, jobbára kenyéren vizen, nem lévén velek sem fátoraik, sem Markotányosok, sem semminemü élés - vagy más szekerek, az ágyú-talyigákon, és puskaporos, vagy rőtéses szekereken kívül. Nevelte az alkalmatlanságokat, mellyeket ki kellett állaniok, kiváltképpen az, hogy a' verekedés napjáig szünetlenül esett az eső. — Az el-fogattaknak vallástételek szerént, a' vólt a' fő Vezér szándéka, hogy először-is a' H. COBURG seregére, vagy az ő maga ki-fejezése szerént a' Foksánnál lévő *Giaur*-okra *) üffön, a' Hertzeget elevenen *Konstantzinápolyba* küldje; minden más több Fejeket pedig rakásba halmozva meg-égettesse; onnan *Burlád* felé vegye útját, és éppen hasonló módon tselekedjen a' *Suvarow* seregével. Mind ezeknek képzelődési szerént diadalmassan

E e 3

le-

*) *Giaur*, Arabs szó, 's jelent *Hitelent*. Főképpen a' Keresztényekre szokták ruházni a' Törökök ezt a' tsúfos nevezetet. A' Lengyeleket különösen *Fussul-Giaur*-oknak, kérkedő, fenn látó *Hitetleneknek* hívják.

lehető véghez vitele után, *Erdély* Ország felé vette volna úriját, téli Quártélyt keresni, és a' 20 szekér vas lántzok, mellyeket magával hozott, kétség kívül arra valók lettek volna, hogy *Erdély* Ország, 's talám *Gallitzia* főbb Lakosfai-is azokra lántzolva vihette volna bé győzedelmi pompája nevelésére *Konstantzinápolyba*. — Hogy vitézkedett több Magyarjainkon kívül, az Oroszokhoz kaptsoltt *Barkó* Reg. béli Osztály, nagy érdemű, 's hozzánk meg-betsülhetetlen hajlandósággal viseltető akkori Oberstlieutenánt már Oberster B. *Grafen* Úr, bölts és bátor vezérlése alatt: az, magának az Orosz Generál SUVAROW Úrnak Bizonyfág Leveléből ki-tettzik, mellyet a' Magyar Nemzet, 's különösen a' nemes *Barkó* Regimentje érdemlett ditsősfégenek nevelésére nagy gyönyörűséggel ide iktatunk:

Párja (Cópia) azon Bizonyfág Levélnek, mellyet adott Generál SUVAROW Úr, Oberstlieut. B. *Grafen* Úrnak, 's kormányozása alatt lévő Nemes *Barkó* Hufzár Reg. béli több Tiszt Uraknak, ezen folyó esztendőben, Sept 22-dik napján, a' *Martinyesti* verekedésben meg-mutatótt vitézfégekről, és jó magok viseletekről, úgymint:

Alább irtt, nagy indulattal bizonyítom, hogy azon *Barkó* Hufzár Reg. béli Osztály, mellyet ő Hertzegeté-

fége, komandirozó *Saxen Coburgi Hertzeg*, az én feregemhez adott vólt, derék, 's vitéz Kormányozójának Oberstl. B. *Grafen Urnak* igazgatása alatt, ezen folyó hónapnak 22-dikén, tulajdon a' fő Vezérrel lett nagy ütközetben, magát különös ditsérettel viselte; és s rendbéli igen kemény tsatákban oroszlányi bátorfággal viaskodott; nevezetessen igen nagy gyönyörűséggel szemléltem, minémű buzgóféggel törekedtek, ditsérettel említett Oberstl. B. *Grafen Ur* tüzes vezérlése alatt ofztálllyabéli minden Tiszt Urak, úgymint: *Eperjesy*, és *Rábaközy* Kapitányok; *Poroszlay*, *Jobbágy*, B. *Grafen* és *Kis Főhadnagyok*; nem külömben *Werner*, *Zachar*, *Bednárovits*, *Szentpály*, és *Bellasits* Alhadnagyok magokat megkülömböztetni, azon egynehány ezer felette vakmerő Spahiknak vißza verésekben, a' kik két ízben egymás után, az én gyalogjaimnak négy szeg formájú szakaflzaihoz tódultak, midön én a' *Buseói Törököknek* első Táborokat *Tirgul Kukulinál* el-nyertem; hogy igyekeztek átallyában a' meg-nevezett Tiszt Urak egynehány ízbeli tűz adása által az egész Ofztálllynak, a' Spahik bolond vakmerőségeket meg-gátolni, és azután jól meg-markólt szablyákkal őket vißza verni, melly alkalmazossággal Kapitány *Eperjesy Ur* a' tsetepaté közben egy Lándsával meg-is febesítettett.

Kiváltképpen köteles vagyok az erdönél esett 4-dik, 's leg-tüzesebb tsatának említésére, a' midön én ezen Ofztálllyal a' szaladó Jantsárokat kergettettem, és a' hol a' fellyebb említett Tiszt Urak igazgatása alatt több le kaszabolódott 250-nél az ellenfég közzül. A' *Ribna* patakja, 's a' motsár közt lévö Török nagy Tábornak el-nyerésében-is igen hasznos szolgálatokat tett ezen Ofztállly; végre a' Törökök agyúiknak kézre kerithetésében-is nagy segítségül vólt. Ezen, min-

den kívánt esetekben meg-mutatott nagy szivű magok viselések Oberstl. P. *Gr. fer* Urnak, 's minden alatta lévő érdemes, 's derék Tiszteknek, arra indit engemet, hogy valóságos érdemeiket belső meg-elégedéssel magasztalljam.

Íratott a' Tsatapiatzon, 1789.
 eszt. Sept. 23. napján.

L. S.

SUVAROW Sándor,
 Orosz Ts. Generál.

Az egymást fel-váltott ditső győzedelmek le-írása, nem engedett eddig helyyet, a' Gen. *Mayersheim* Ur kormányozása alatt lévő sereg diadalma bővebb elő adásának: hogy mindazáltal mi-is fenn maraszthassuk illy szép tselekedetnek az emlékezetér, mellynek ditsőségében olly fok részt vesznek *Toskána* és *Székelly* Hufzár Reg. béli Vitézeink, kívántuk azt még most-is egy két szóval illetni. — A' Görögök, 's Rómaiak vitézségeket nagy örömmel olvassuk ma-is, olly fok száz esztendők után; ugyan, hogy szerezhetne hát unalmat egy jó szivű Magyar Hazafinak, vele ugyan azon egy édes Anya Magzatinak halhatatlanfágot érdemlő tetteinek egynehány hetek múlva való olva-
 fá-

fasa. — Meg-értvén H. HOHENLOE fő
 kormányozása alatt lévő, 's *Mojetsnél* rábo-
 rozó Gen *Mayersheim* Úr, hogy Oláh Or-
 szágnak *Kimpolungo* nevü helységében 8—
 900 Törökök tartózkodnak: parantsolatot
 adott Májor *Binsfeld* Úrnak, hogy 3 Kom-
 pánia Gyalogsággal, 1 Svadron *Toskána*
 Húszárokkal, a' *Székelly* Húszár Regiment-
 jének 1 szárnyával, és a' 2-dik *Oláh* Reg. béli
 150 *Struttzosokkal*, a' *Kimpolungoi* Törökö-
 ket támadná meg. — Az említett Májor Úr,
 el-indította, kormányozása alá bizott népét
 Sept. 16 dik napján, dél után, a' Törökök
 tanyázó helyye felé, még pedig útját eggy
 magas hegyen, 's majd övig érő vizen ke-
 resztül vette, olly tzeלבól, hogy az ellenség
 annál kevésbé vehetné észre feléje való kö-
 zelgetését. Ugyan az út alkalmatlanfágára
 nézve, nem is érhetett el, mint kívánta
 volna, nap fel-költére *Kimpolungóhoz*; arra
 való nézve arra határozta magát, hogy az
 ellenségre dél tájban éppen a' szokott heve-
 résző órájában üssön reá. A' *Toskánai* fő
 Hertzeg *Leopold* Húszárjai között *Papp* Fő-
 hadnagy Úr rendeltetett az elől menő sereg
 vitelére, olly parantsolattal, hogy mihely-
 lyest érkezését az ellenség vigyázói meg-
 fejtenék, sebes nyargalvást menjen rajta a'
 Törökfégen. Tíz órakor dél előtt, éppen

E e 5

mi-

midőn közelebb akart népünk *Kimpolungo* felé nyomulni, a Török vizsgálódók előtte termettek, kiknek Vitézeink csak hamar végekre jártak. Mihehelyest annakutánna a *Kimpolungói* hegyek felé közelitettek, kezdtek az ott lévő Strázsái az ellenségnak reájok rüzelni; de *Papp Főhadnagy Úr* Legénnyei-vel vitézi módon rajtok hajtott, 's minekelőtte *Kimpolungóba* bé-értek volna, mind egy lábíg le szabdalta, 's a' meg-nevezett helybe-is bé rontott. A' *Toskána* Hufzár Svadron Igazgatója, Májor *Örmény Úr* olly rögtön utánna termett az elől menő feregnek, hogy töllök nem ért reá tellyességgel az ellenség magát rendbe szedni, hanem szaladt egy része bal, a' másik pedig *Dervis* Agával egygyütt jobb kéz felé, egy tserés hegyre. Az alatt, hogy Májor *Örmény Úr* a' bal felé szaladó nagyobb részt kergette: *Dervis* Aga hátúlról akarta a' Májor Urat meg-lepni; de *Székelly Hufzár Reg* béli Főhadnagy *Benkő Úr*, olly vitézi módon szállott vele szembe; hogy minekutánna *Alhadnagy Borbély Úr*-is a' *Toskána Magyar Lovas Reg.* ből egynehányad magával előnyargalt, *Dervist*, a' miéinknél sokkal felesebb számú népével meg-futamatták, 's azzal a' tsarának-is vége lett. Az ütközet helylyén halva maradtak az ellenség közzül 130—

150-en; hanem még ezeken kívül a' házakban, és pintzékben, sok Törököt leöldöstek Kapitány *Thurnfeld*, *Méhesy*, és *Lang* Főhadnagy Urak, 4 Tzug Stutzosokkal együtt, mivel azok, a' tsata alatt kezdettek vólt lyukaikból Hufzárjainkra kiöldözni. — Generál *Mayersheim* Úr, mint szemmel látott Tanúja ezen szerentsés viadalnak, ditséri az egész fereget, jó szívvél, és állhatatos bátorfággal meg-bizonyított vitézségéről. — Májor *Binsfeld* Úr, a' Generális Úr képében mind azt elkövette, a' mit egy nagy tapasztalású, okos és kötelességét esmérő Kormányozótól lehet várni. — Májor *Örmény* Úrról-is azt vallja a' Gen. Úr, hogy a' reá bizott dolgoknak végbe vitelében kiváltképpennyalóképpen tette nyilván valóvá alkalmas voltát. — Kapitány *Hertellendi* Úr, ez alkalmasfággal, az elmúlt esztendőben vére omlásával keresett vitézi ditsőséjét még nagyobbra emelte. — Ugyan ezen Reg. böl *Tzäuner*, *Borbély* és *B. Intzedy* Hadnagy Urak; a' Székelly Hufzár Reg. béli Kapitány *G. Teleky*, *Friedel* Fő, és *Katay* Alhadnagy Urakkal együtt magokat vóltaképpen megkülömböztették; nem kölömben a' gyalogok közzül *Thurnfeld*, *Boháts*, és *Schoullern* Kapitány Urak. — Két Főhadnagy Urakat, egyiket a'

Tos.

Toskáná, másikat a' *Székelly* Hufzárók között, öszve fog a' Gen. Úr, és az Egekig magasraült példás vitézfégekre nézve méltóknak itéli, hogy különös szem legyen rájuk. Ezek név szerént *Papp* és *Benkő* Urak.

Négy Hufzárók, és két Stutzosok nyertek ezüst érdem pénzeket.

A' diadalmas Sereg, győzedelmének jeléül mutathat 1 négy fontos ágyút, 16 zászlókat, és egynehány, puskaporral, 's rőtéssel meg-rakott szekereket. Közöle nem esett több el 3-nál, 's nem febedett meg 3-nál.

J E L E N T É S.

A' mire régtől fogva törekedtünk: azt immár ohajtott végre hajtottuk. Sokat hánytuk, vetettük elménket, hogy tehetnénk ez idők szerént, átallyában, és ugyan szembetünöképpen nyilván valóbbá kedves Hazánknak szentelt szives igyekezetünket. — Illy szélünk el-érhetése végett, minden eszközök felett való eszköznek találtuk, egy olly méltóságos rajzolás készíttetni, a' melly a' Magyar Hazának, ezen mindnyájunk édes Anyjának díszét még az idegenek előtt-is hathatósan nevelje; és annak ditső emlékezetét a' késő maradéknál-is fenn tarthassa. — Illyen rajzolás az, mellyet, minthogy Postán, költséges, nagy, 's magunk itélete szerént-is gyönyörű voltára nézve rontsoltatni nem akarunk: már bizonyos

al.

alkalmatosságok által, némelly érdemes elő fizető Uraknak el-küldöttünk, 's vele másuvá-is mindenüvé mindél hamarébb kedveskedni el nem mulatunk. Ezen rajzolásban meg-tiszteltetett a' Magyar Haza, ditsőffé-gére termett Fiaiban, a' Magyar Lovasokban, kiknek egy fugár, és magasságával a' fellegeket érdeklő Őfzlop vagyon emelve, illy alól irással:

A'

MAGYAR LOVASSÁGNAK MDCCLXXXIX.

A' jobb oldala felől ezen emlékeztető Őfzlopnak ül Magyar Ország, egy Magyar Királyi minden ékesfégekkel díszeskedő méltóságos, de egyfzersmind igen kégyes tekintetű szép Dáma által ábrázolva, kinek bal kezében, a' Királyi Páltzán kívül, egy őfzve hajtogatott papiros vagyon, mellyre azon nagy érdemű Vitéz Uraknak benses neveik vagynak feljegyezve, a' kiknek szerentséjek vólt, ezen Török háborúban mind ízemélyes vitézfégek, mind bölts kormányozások által magokat meg-külömböztetni. → A' mint az említett szép Dáma, szélinél fogva tartja a' papirosfát, ezen nagy nevek láttzanak annak kifodródott részin: Gen. Báró *Vétsey*, Gen. *Fábry*, néhai Gen. *Filó*, Gen. *Otto*, Gen. *Mészáros*, Ob. Gr. *Nemes*, Ob. *Képiró*, Ob. *Boros*, Ob. *Kosztolányi*, 's a' t. Ezen Listára mutat az Ország jobb kezével, és a' História, melly egy figyelmező Szüz formájában mellette ül, által írja a' meg-nevezett, 's több más Hérosi Neveket, a' maga Kronikájába, elől tévén *Loudon*, *Coburg*, *Hohenlóé*, és *Wartensleben* Neveit, kiknek fő igazgatások alatt vitéztek Lovasfaink. — A' História mellett szemléltetnek Magyar 's Erdélyi Országok' borostyán ágakkal körül font Tzimereik, mellyek alatt három valamennyire ki-bontott tsemó papi-

papirosok feküsznek, mellyekre a' *Tsászar*, *Toskánai Fő Hertzeg Leopold*, *Erdödy*, *Wurmser*, *Gréven*, és *Barkó* Regementjeiknek; nem külömben a' *Székelly* Reg. nek Vitézei vagynak fel-irva. Ezek t. i. azok a' 7 Magyar Lovas Regementek, mellyek az el-múlt, és ezen folyó esztendőben gyakor ízben mutathatták, de mutatták-is az Osmanok ellen vitézfégeket. Az Ofzlop bal része felől, áll *Márs* egéssz hadi készületében. Lábai alatt hevernek a' *Törökökön* vett győzedelmek' külömbkülömbféle jelei. Vidám tekintetével azon való egéssz meg-elégedését teszi nyilván valóvá, hogy láthatja Magyar Vitézeinek illy szép meg-jutalmaztatásokat. Az Ofzlopon túl, képzelhetőképben lehet szemlélni, hogy vágják magokat az árviz módjára omló *Török* feregek közibe serény és bátor szivű *Hufszárjaink*. Ide nem mellez emelkedik egy élő fákkal ékeskedő hegy; azon viaskodik *Herkules* a' hét fejű *Sárkánnyal* (*Hydrával*). *Herkules* a' Magyar Lovasfágot; a' *Sárkány* pedig a' *Törökféget* ábrázolja. — A' hegy kellő tetején tündöklik a' *Ditsösfégy Temploma*; ahoz közel lebegtetí magát a' levegő égben, 's mutat reája jobb kezével, a' diadalmas *Seregektől* fel-reppent, és szemeit még most-is reájok villza függesztő *Hír*. *Ki-terjesztett* bal kezében tartja a' már meg-fútt *Trombitáját*, és az örökké valóságnak jelentő képét; egy tulajdon farkát szájában tartó kigyót. — Azon nevezetes, és a' Magyar Lovasfág vitéz érdemeit fummáson magokban foglaló sorok, mellyek a' rajzoláson alól ekkén olvastatnak:

Ti bátor Seregek, *Bellóna* igaz Magzati,
Jól vitézkedretek. —

vetettek néhai kedves emlékezetű *Tiszt Faludi Ferentz*
Ur verseiből. —

Vala-

Valahól tsak ezen Rajzolás meg-akad, Hazánk, vagy más Tartományok szegele-reiben: fogja most, és ezután hirdetni a' Magyar Lovas Virézeknek követésre méltó, és a' Haza ditsösségét emelő jeles tselekede-teiket. — Különös álmétkodással, 's magafz-talással, fogják benne szemlélni az idegenek is, a' Magyar Virézséget; 's mind azon nagy dolgokra fogja ez őket emlékeztetni, mellyeket olvastak valaha, 's olvasandók a' Magyarokról. Eggy igaz Magyar Haza-finak szive pedig lehetetlen, hogy ne repes-sen annak szemlélésére az öröm miatt, mi-dön már előre képzei, hogy lessz annál fogva örökké valóvá édes Nemzete karral, és ésszel nyertt ditsösségének emlékezete; el-hitervén azt-is magával, hogy az illyen látásokra, sebesebb lángakkal fog terjedni, a' Haza szereterének tüze, és Hazánk' Naggyai sziveket-is mind eggyre olvaszt-ván, olly boldog változásokat fog okozni, hogy ezután a' Magyar Országi pompás kertekben, ama költséges Diána Templomai helyett, Nemzetünk szép hírét 's nevét fenn tartó ábrázalások fognak faragott, vagy más kövekből mesterfégesen készülve, szemléltetni. — Ezt, hogy meg-legyen, szivünkben óhajtjuk. Végre, ezen Rajzolás-ban gyönyörűséggel magokra csémérhetnek,

min-

minden érdemes Magyar Lovas Vitézek, a' kiknek nem jegyeztethettek is fel különösen, a' helyly szűk vólta miá, betses Neveik: de tudja a' magok Lelke, 's tudja a' Világ, melly hiven vitézkedtek. — Hogy tzelunkat ezen Rajzolatban annál jobban elérheffük, meg-kérrünk némelly Hazánk Tzererő esmeretes Fiait, hogy fognának pennát, 's gyönyörű Versekkel, tennék édes Nemzetünket áttalában figyelmezővé, az általunk kézfíttetett Rajzolásnak szemlélésére, annak az általa ábrázoltatott dolgok méltósága szerént való betsülésére, 's magasfalylyák ez alkalmatossággal mind azokat, a' kik e' jelenvaló Török háborúban, vitézfégekkel a' Magyar Haza ditsőffégét öregbítették.

A' Horváth Országí Seregünk 650 emberből álló részetskéjét, melly magát *Xelivánál* be-sántozta, meg-támadták Okt. 6-dik na ján 8000 Törökök — Kevés néünk magát reggeli 9 órától fogva estvéli 3 óráig vitézül óltalmazta, azután az *Ottosán* Regem. érkezésével estvéli 6 órakor olly diadalmasan visszaverte az ellenféget, hogy közzüle majd 200 a' tsatapia-tzon maradt. Közzüllünk 5 ember esett el, és 50 sebesedett meg. *Kulher* Oberster Ur, a' ki vólt a' kormányzó, Generálisá tétetett. —

Frantzia Országban annyira ment a' dolog, hogy a' Királyra magára-is séregestül reá ment a' Párisi nép, és a' Királynéval, 's az első Királyfival együtt, *Versáliából* Párisba hozta, a' hol most őriztetí.

Két nap múlva meg-küldjük a' *Nandorfejérvára*, 's annak környéke fekvését rajzolatban. —

